

Õppimine ülikoolis

Mari Karm

TÜ haridusteaduste instituut

Pange kirja 2-3 lauset, mis teie arvates
on õppimine.

Õppimise kaks tüüpi

1. Õppimine kui teadmiste lisamine – õpitakse seda, mis on olemasolevate teadmiste ja nende struktuuriga kooskõlas.
2. Õppimine, mille käigus tuleb algteadmisi ja/või nende struktuuri muuta – õpitakse seda, mis on vähemalt osaliselt olemasolevate teadmistega vastuolus (Kikas 2004).

Õppimise kaks etappi

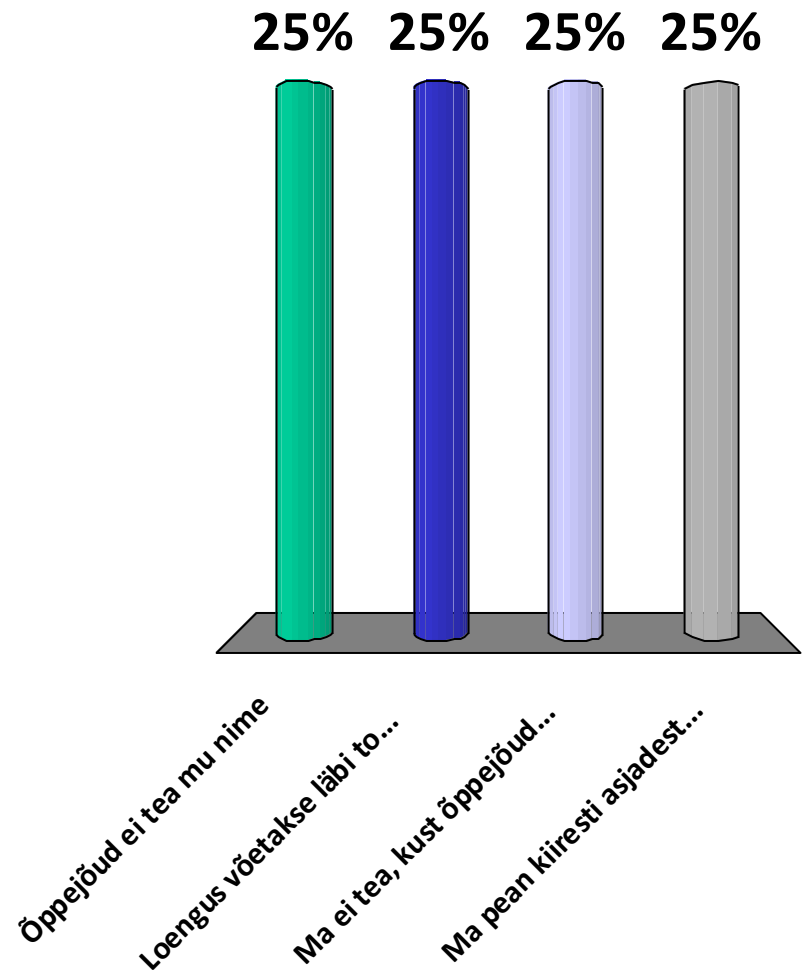
1. Uute teadmiste saamine, mis ei pea olema olemasolevatega seotud või mida veel ei suudeta olemasolevatega seostada
2. Uute teadmiste integreerimine olemasolevasse süsteemi, vajadusel ka süsteemi muutmine (Kikas 2004).

Põhisõnum õppimise kohta

- Õppimine on aktiivne teadmiste konstrueerimine, õppijad ei ole passiivsed info vastuvõtjad, vaid ehitavad oma teadmised ja oskused aktiivselt ise.

Millist nimetatud olukorda olete ülikoolis kogenud?

- A. Õppejõud ei tea mu nime
- B. Loengus võetakse läbi tohutu hulk materjali
- C. Ma ei tea, kust õppejõudu leida
- D. Ma pean kiiresti asjadest aru saama

Ülikoolis õppimise erinevus gümnaasiumis õppimisest

- Õppija iseseisvus on suurem
- Õppetöö korraldus on vähem määratletud
- Õppetöös liigutakse kiiresti edasi
- Üliõpilasele antakse rohkem vabadust ja eeldatakse vastutust oma õppimise eest
- Üliõpilane tunneb ennast anonüümsena
- Tundub, et tuleb kohe kõigest aru saada

(Nist, Holschuch 2002)

Pindmine õpihoiak

- Püüan kokku saada nii palju punkte, et aineist läbi saaks
- Püüan selles aines põhilise pähe õppida
- Olen pidevalt ärevuses selle aine õppimise pärast
- Tahan kodused tööd kiiresti kaelast ära saada
- Mulle ei meeldi selle aine õppimine

Pindmise õpihoiaku põhjused

- huvi puudumine;
- kujutlus, et õppejõud ootabki päheõppimist;
- eelteadmiste puudumine;
- teadmatus õpitava eesmärkidest;
- keelelised barjäärid: õppimine võõrkeeles, erialasõnavara mittevaldamine;
- liiga keeruline õpitav materjal;
- tagasiside puudumine.

Sügav õpihoiak

- Soovin selles aines õpitavast aru saada.
- Tegelen seda ainet õppides seoste loomisega ja tervikpildi kujundamisega.
- Selles aines saan ma seostada õpitavat oma varasemate kogemustega.
- Selles aines on mul huvitav ja põnev õppida.

Sügavale õpihoiakule aitavad kaasa:

- soov täita ülesanded tähendusrikkalt ja asjakohaselt, mille allikaks võib olla sisemine uudishimu või kindel otsus saada häid tulemusi;
- piisav taustateadmine;
- võime mõelda õpitu tähenduse üle;
- eelistus ja võime töötada lähtudes tervikust, mitte seosetutest detailidest.

Õpiharjumused ja õpioskused

- Õpiharjumused, tajueelistused
- Õpioskused

Õpioskused

1. tegevuse planeerimine ja organiseerimine ning keskkonna loomine;
2. motivatsioon ja emotsioonid;
3. õpitava vastuvõtmine ja kodeerimine;
4. õpitu meenutamine ja kasutamine;
5. enesetunnetus ja eneseteadvus (Kikas 2005).

1. Tegevuse planeerimine ja keskkonna loomine

1.1. Tegevuse planeerimine

Aja kasutamine

Rühmas õppimine

Oma õppimise jälgimine

1.2. Keskkonna loomine

Aja planeerimine

- Lugege kokku mitme ainepunkti ulatuses aineid olete kavandanud sel semestril õppida.
- Mitu tundi õppimist see tähendab?

1 EAP – 26 tundi

Nädalas on 168 tundi

Sügissemestris on 22 nädalat (-2 jõuluvahe)

Jõuluvaheajani on 16 nädalat

Seega: 3696/3360 tundi

- Milliseid kohustusi teie elus veel on (töö, abikaasa, lapsed, vanemad)?

Mitu tundi nädalas tuleks neile pühendada?

- Milliste harrastustega olete kavandanud tegeleda (seltsid/korporatsioonid, koor, sport, poliitika, vabatahtlik tegevus)?

Mitu tundi nädalas selleks vajate?

- Kas teil on sõpru? Kas kavatsete nendega koos aega veeta? Mitu tundi nädalas?
- Raamatute lugemine? Kino? Teater? Kontserdid? TV?
- Kui palju aega planeerite puhkuseks ja lihtsalt niisama olemiseks?
- Kui palju aega teil nüüd magamiseks jäi?
- Mis me unustasime?

- Semestri planeerimine
 - Kodutööde, kontrolltööde, eksamite võimalik kuhjumine.
- Nädala planeerimine
- Suuremate iseseisvate tööde tegemise planeerimine

Väikesed soovitused

- Märkige kalendrisse kõik loengute, seminaride toimumise ajad (tunniplaan)
- Märkige kalendrisse kõik kodutööde esitamise tähtajad.
- Jälgige, millal tekivad töörohkemad perioodid – tehke osa kodutöid ette ära.
- Mõelge läbi ülesannete tegemise loogiline järjekord.
- Planeerige ajavaru – raskemad ained (teemad) võtavad rohkem aega.
- Kirjutage oma kalendrisse sisse ka harrastused. Planeerige meelelahutused ja kirjutage need samuti kalendrisse üles.

Ajaröövliid

- **Endast tingitud ajaröövliid** (vähene organiseeritus, suutmatus öelda ei, hoogu sattumine, prioriteetide puudumine, lobisemine, liigne täiuslikkuse taotlus, unelemine jms)
- **Keskkonnast tingitud ajaröövliid** (vestlused, mittevajalik kirjavahetus, kellegi ootamine, mõttetud nõupidamised, kriisid). (Siimon 2001)

Meeldejätmine

- Teeme väikese ülesande

Väike ülesanne

Algne sõna

Vastused

A. RAAMAT

raamat

raamat

B. AUTO

sadam

auto

Kirjutage!

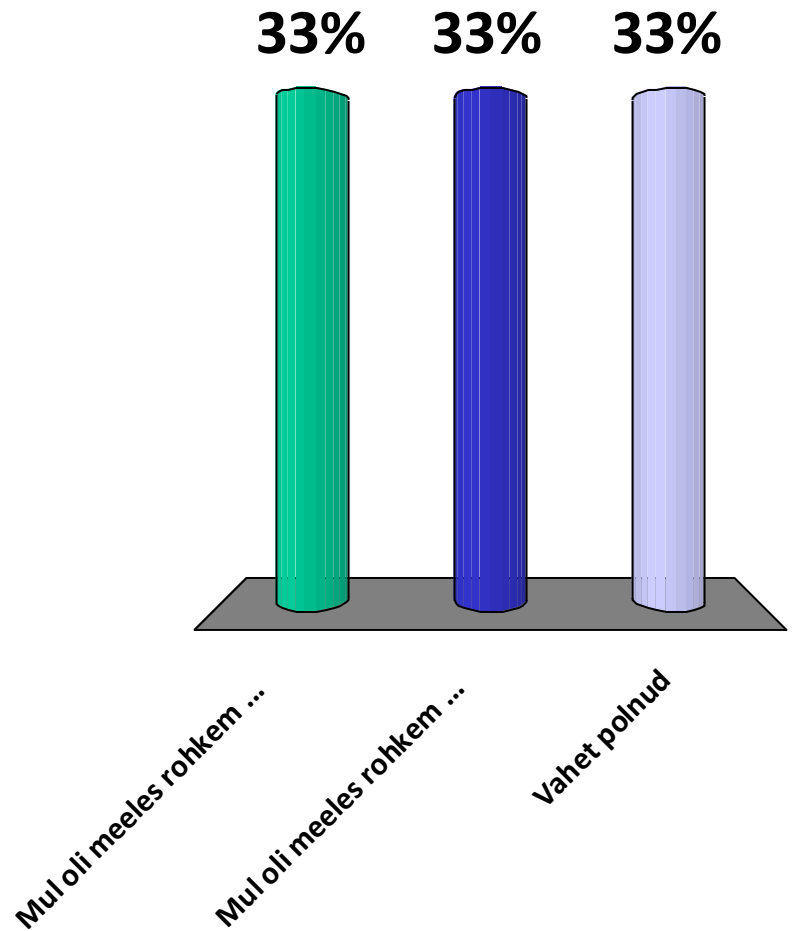
- A. ÜTLEMA
- B. VAATLEMA
- A. JÄRELEANDMATU
- B. RÕHUMA
- A. VAEV
- B. KEETMA
- A. IGAÜKS
- B. PARANDAMA
- A. LAEV
- B. POST

- Pange 1 minuti jooksul kirja nii palju algseid sõnu, kui suudate meenutada. Sõnade üleskirjutamise järjekord võib olla suvaline.

- Lugege kokku A ja B sõnad

Enter Question Text

- A. Mul oli meeles rohkem A sõnu
- B. Mul oli meeles rohkem B sõnu
- C. Vahet polnud

Mäluvõtted

- Meeldejätmiseks tuleb õpitavaga teadlikult tegeleda.

rühmitada,

luua seoseid,

luua kujutluspilte

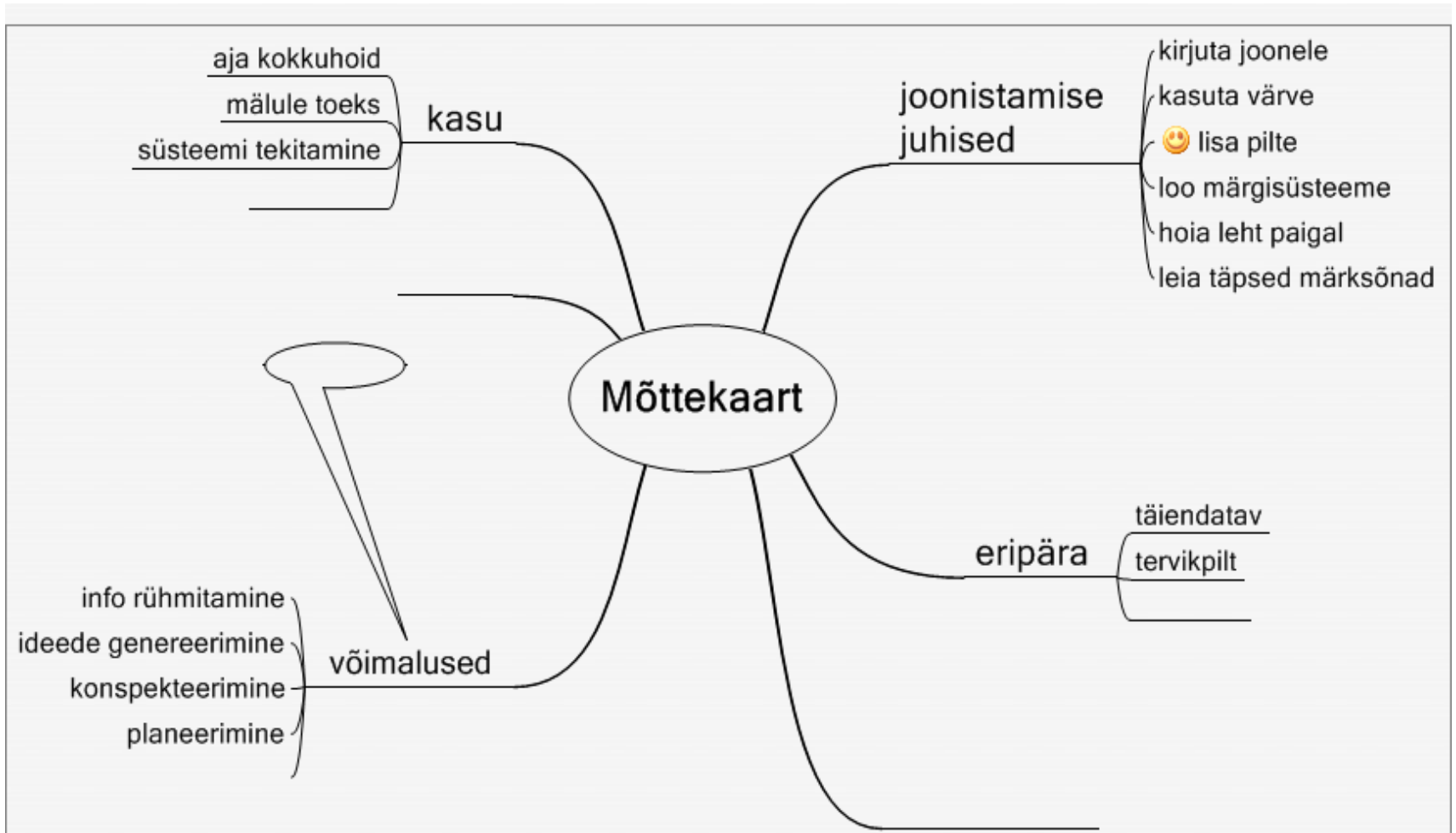
seostada tegevustega

seostada emotsioonidega,

tekitada hierarhiaid

Mäluvõtted

- Kokkusurumine – mistahes õpitav – loob tähendust
- Kokkuvõtete kirjutamine
- Subjektiivne grupeerimine – mistahes õpitav – luuakse isiklikult oluline tähendus. (Kikas 2005).

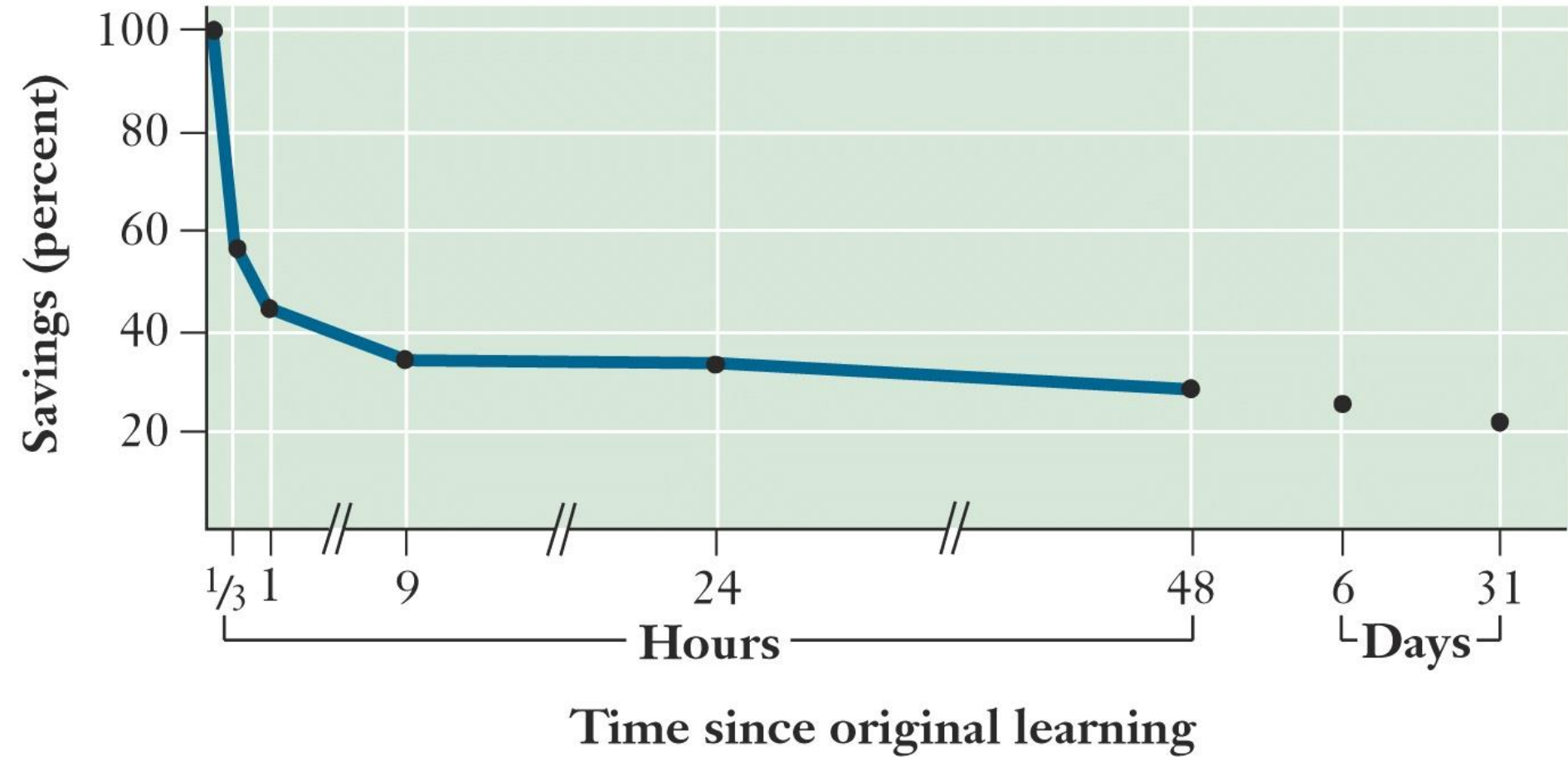
Õpitu meenutamine ja kasutamine

- Meenutamine on tahtlik tegevus õpitava paremaks meeldetuletamiseks ja kasutamiseks - eesmärgiks on saada kätte püsimälus olevat infot.
- Mida paremini on õpitav materjal seostatud, seda lihtsam on seda meenutada. Eriti lihtne on meenutada hierarhiliselt seostatud materjali (Tulving 2002).

Meenutamist mõjutab

- õppimise viis
- erinevate seoste rohkus
- ruum ja kontekst
- teadmiste esitamise viis
- laiem kontekst
- õpitu korduv kasutamine

Unustamise kõver (Ebbinghaus)

(a)

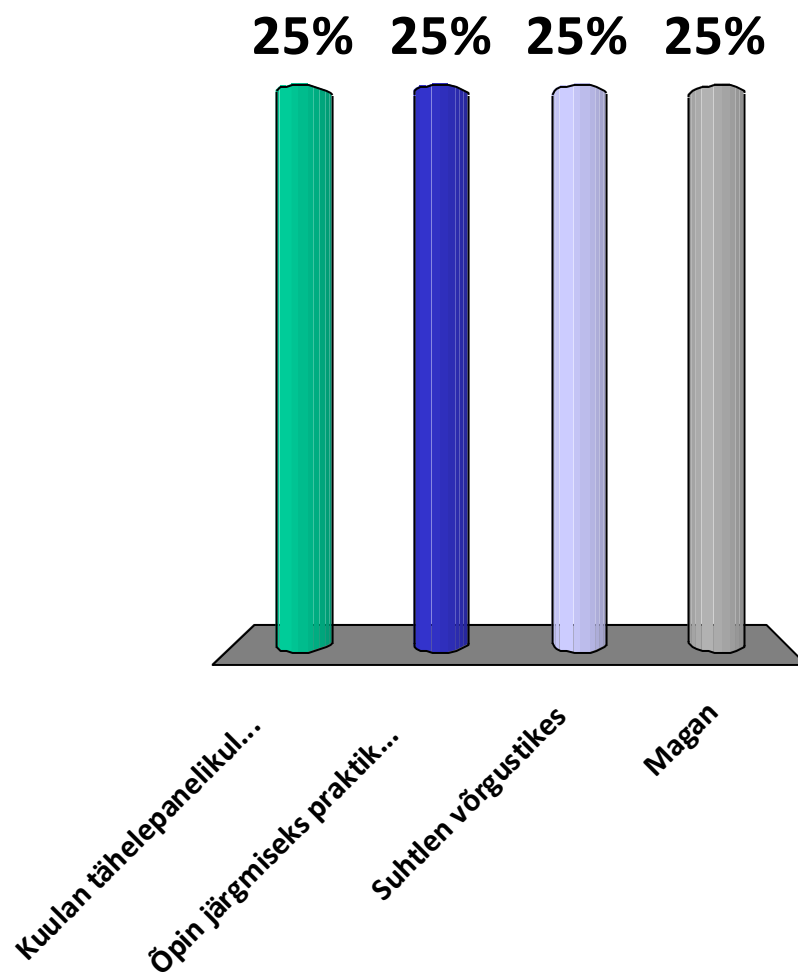
Õpioskused ülikoolis

- Intellektuaalsed oskused (info kogumine ja töötlemine, mälu, mõtlemine, hindamiseks valmistumine jms);
- oma õppimise juhtimise oskus;
- koostööoskused;
- probleemide lahendamise ja tegevuse planeerimise oskused;
- eneseväljendusoskused (suuline, kirjalik).

(Cotrell 2001)

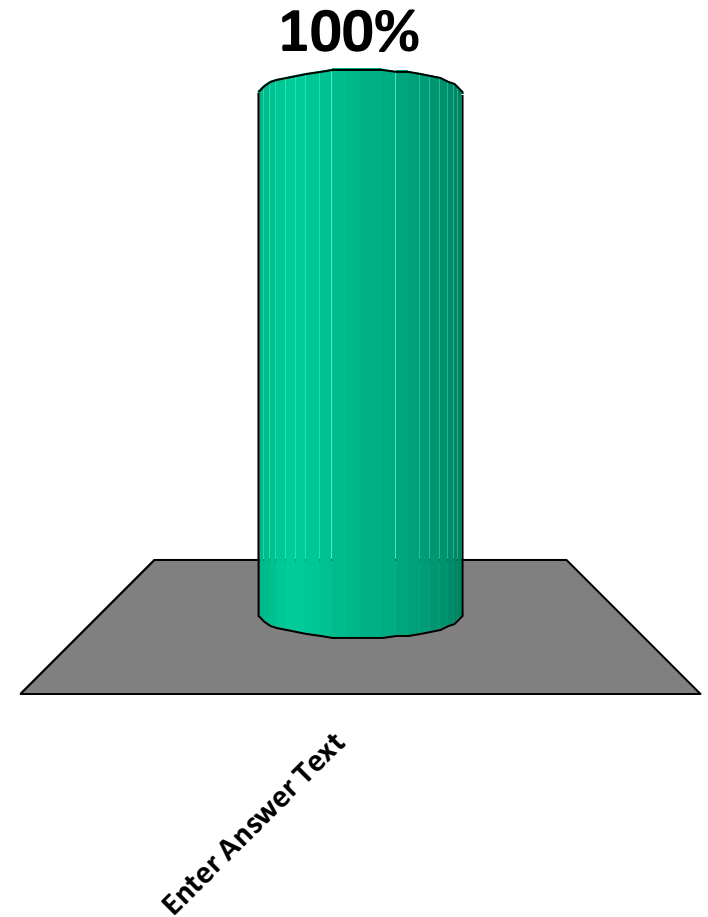
Mida te tavaliselt loengus teete?

- A. Kuulan tähelepanelikult õppejõudu
- B. Õpin järgmiseks praktikumiks
- C. Suhtlen võrgustikes
- D. Magan

Ma olen väga hea rööprähkleja

- A. Muidugi olen
- B. Vist ei ole

Loengus õppimine

Palun ühte vabatahtlikku tahvli juurde.

- Fischer, Plessow (2015). Efficient multitasking: parallel versus serial processing of multiple tasks. *Frontiers in Psychology* (www.frontiersin.org)
- Xu, Wang, David (2016). Media multitasking and well-being of university students. *Computers in Human Behavior* 55, 242- 250
- Adler, Benbunan-Fich (2014). The Effects of Task Difficulty and Multitasking on Performance. *Interacting with Computers*.

Loengus õppimine

- Võtke vastutus oma õppimise eest loengus.
- Kui te ei kuule, siis istuge ettepoole ja lobisejatest kaugemale.
- Kõrvaldage võimalikud segajad (telefon, Fb)
- Olge avatud meelega – kui õppejõud tundub veider või räägib millestki, millega te nõus ei ole, kuulake siiski, mida ta tegelikult väidab.

Loengus õppimine 2

- Jälgige hoolega loengu sissejuhatust.
- Jälgige loengu ülesehitust – loengust on parem aru saada, kui te saate aru selle struktuurist.
- Kuulake nii kõrvade kui silmadega – mida õppejõud rõhutab, kuidas nimesid või mõisteid hääldab, millised on žestid, silmside...
- Kui midagi jääb arusaamatuks, paluge õppejõul selgitada (esitage küsimusi).
- Tehke kuulamise ajal märkmeid.

Pärast loengut

- Pärast loengut vaadake märkmed üle
- Kirjutage ümber, täiendage, täpsustage
- Kirjutage uuesti ja selgemini halvasti kirjutatud, sõnad/nimed uuesti
- Loengu lõppu tehke kokkuvõtte
- Ülelugemisega ennetate unustamist
- Lugege enne uue loengu algust eelmises loengus tehtud märkmed läbi

Valik kirjandust

- Cottrell, S. 2008. The study skills handbook. New York : Palgrave Macmillan,
- Kikas, E. 2005. Õpioskused ja nende õpetamine – Kogumikus Üldoskused: õpilase areng ja selle soodustamine koolis (toimetaja A. Ots). Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus , 47-94
- Loeser, F. 1980. Mälutreening. Tallinn: Valgus
- Lorayne, H. 1993. Supermälu. Tallinn: Ilo
- O'Brien, D. 2002. Õpi meelde jätma. Tallinn: Maalehe raamat
- Tulving, E. 2002. Mälu. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus